

Завой

Седмичникът за култура, изкуство, критика и общественост.

„Масата от хора има повече умъ отколкото най-високата индивидуална гениалност“

ВОЛТЕРЪ

Утрешният ден

Промъни заливат свята измънята живота, при новите условия на който се създават нови отношения а съ тях и нови хора. Утрешният ден е тъхен. Днешният човък приключва мисията си. Уморен, паднал духом, от мизерията и последните ъ, той прие „благородните цели“ на войната и се мъчи да ги осмисли съ собствената си цена и съ въртата, че ще изгради по тая пък щастие си. Фатална измама! Войната е по стара от най-старото нещастие. Тя е служила върно на противоречията въ интересит-грубит материални интереси, и амъсто да ги премахне, ги е увеличавала, отстранявала е противоречията само временно.

Днес тия противоречия гонят своя край, гонят завършека на една епоха върнала развитието назад и измъстила живота от неговото русло.

Преди хиляди години: красотата, човъчността и благородството сж били издигани въ культ. Човъктъ се е стремил към тях, към висинит на съвършенството, и въ този си стремеж е отбелязвал светли страници въ историята.

На днешният човък липсват скрупули. Подтиската е и способността му да осъзнава „доброто начало“ въ живота и да се ръководи от него. Борбата за хлѣб и за мѣсто под слънцето е толкова поупорита и жестока, колкото расте и крепне днешната цивилизация.

Захватът към новото преграчва въ утрешния ден. Досегашнит понятия за „ново“ се обуславяха отъ

Политически дневникъ

ПРЕДПОСТАВКИ ЗА МИРА НА БАЛКАНИТЪ

Неспокойният и размирень юго-изтокъ — Балканитъ, е билъ всѣкога предметъ на внимание. Вънъ отъ голѣмитъ интереси, които сж се кръстосвали тукъ, вниманието се е оправдавало и по други причини. Тѣхъ трѣбва да търсимъ въ последнитъ отъ голѣмата война, които създадоха единъ порядък, неестественъ за правилното развитие на балканскитъ народи, по пътя на жизненитъ имъ интереси и на историческото имъ предназначение. И отговорността за това, която се знае и се чувствава, предизвиква не само внимание, но и голѣма бдителност. Следовенитъ несправедливости не се отричатъ, напротивъ въ постепено се коригиратъ, пъкъ и времето работи противъ тѣхъ. Но това не е навѣсждѣ или поне не е на Балканитъ. Тия които сж поддѣлявали горнитъ причини, имаха възможностъ не веднажъ, да се убедятъ въ противното. Нужно ли е да се припомнимъ за малкото съгласиение или за сключването на балканския пактъ?

Защо той не обхваща всички балкански държави? Нима мирътъ не се желаше отъ всички?

доктрини, изникнали случайно, за себе си и за човѣството. Вѣрната му въ тѣхъ е свѣршвала винаги съ нещастия Доктрината на утрешниятъ ден е ясна и проста: сити и свободни хора, устремени напредъ по пътя на мирното творчество, на прогреса.

„Завой“

Всѣки народъ има върховни интереси, службата на които е свята. Кой би посмѣлъ да пораженѣтава противъ самия себе си?

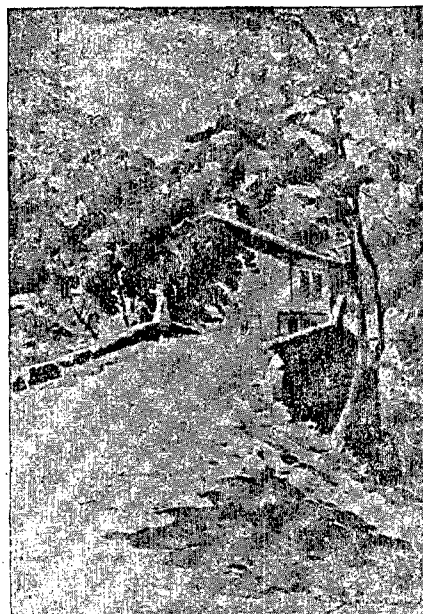
При тая постановка всички опити за траенъ миръ на Балканитъ сж се свеждали до създаването на модуси, на срѣдства за запазване статукво. Тия опити въ по рѣчето случаи сж имали далечни благословии.

Всички балкански народи иматъ нужда отъ миръ. И победители и победени, еднакъвъ почувстваха войната при воденето ѝ. Отъ друга страна балканскитъ народи сами знаятъ по-добре отъ всички, кое ги свързва и кое ги дѣли. И ако независимо отъ гениалнитъ дипломатически ходове, не потърсятъ начини за рѣшо разбирателство, мирътъ ще бѣде всѣкога въображаемъ и застрашенъ отъ самия себе си. Тая истина си остава непрѣмѣнна и тогава, когато не се признава, въпрѣки че съ това се върши престѣпление. Предъ добре разбранитъ интереси на балканскитъ народи.

Ако сега възвѣстващото омиторворяване на Балканитъ е крачка напредъ, къмъ истински, траенъ миръ, не остава освенъ да се чака и по спокойни, и по добри дни. И тѣ ще дойдатъ само тогава, когато се разбератъ предпоставкитъ имъ. Не стане ли това, на Балканитъ ще продължатъ да шестуватъ чужди интереси и Балканитъ ще си останатъ пакъ размирния юго-изтокъ.

Ст. Д. Завоевъ

Платате си абонамента!

Н. Щернелов

МОСТЪ НА ДЪБЛАРЪКА

Прегледъ на печата

Спис „Бразда“ бр. 33 пахъ надъ словъ „Предъ законодателни избори“ на уводно мѣсто пише:

Подготовката за произвеждане на законодателнитъ избори е въ разгара си. Не само Министерството на правосъдието взема мѣрки да разясни правилното тѣнуване на избирателния законъ, но и тоба на вътрешнитъ работи прави своитъ приготовления.

Законодателнитъ избори въсѣкога сж имали политическо значение и затова тѣхното произвеждане е доста сложна и отговорна дѣлност. Макаръ и за кратко, вниманието на гражданитъ се отблъчи по посока на общия интересъ. Частичнитъ дѣла на хората, малко или много, оставатъ на заденъ

планъ. Ето защо, до нови избори преди да е изтѣкълъ законния срокъ на народното събрание, се прибѣга въ особено важни случаи. Днешното правителство намѣри, че има основателни причини да призове българския народъ къмъ избирателнитъ урни. То заяви въ своята декларация, че иска да пробѣри отново народното добѣрие като позволи свободна проява на народната воля.

Законодателнитъ избори сж тѣсно свързани съ политиката, която ще следва изпълнителната власт. Я понеже тази политика засѣга отблъзо интереситъ на гражданитъ и дѣждатъ развитието на страната, качествата на

Следва на 3-та стр

ДАМЯНЪ КАЛФОВЪ

СИДИ БРАХИМЪ

Единъ младъ двацетъ и петгодишенъ момъкъ, пронизанъ въ корема, е прострянъ до една голѣма хвойна. Кръвта е още неизпита отъ каменливата земя. До него има разпръснати писма, зацапани съ калъ и кръвъ. Азъ прибрахъ тия, които можеха да се четатъ.

Той се казвалъ Францискъ, родомъ отъ Крнолдъ. Въ тия писма неговата по-млада сестра му пише, че всички сж добре въ къщи и че се молятъ на Providenieto да запази и него отъ болести и зли часове, че желаятъ скоро да се свѣрши тая толкова продължителна война, да се сключи мира, за да се видятъ пакъ — да го прегърнатъ всички близу до гърдитъ си и да се радватъ, да се радватъ съ съзми на очи.

„Ти често се оплакваше отъ бодежи, Францискъ, пише му

въ едно писмо сестра му, и какъ ли страдашъ сега тамъ, срѣдъ ония планини и чукари, срѣдъ ония снѣгове, кждето сте били разположени наскоро! Мама много се безпокои за това. Тя ти приготвя още единъ чифтъ вълнени чорапи, дълги до налъ колѣнѣтъ. Скоро ще ти изпратимъ и едно саче-пез и още две фланели. Предпазвай се, предпазвай се, миличии Францискъ. Даватъ ли ви поне млѣко всѣка заранъ? А ти какъ го пишешъ безъ какво?

Може би сега въ тая мигъ, някакъвъ пощенски колетъ пристига за бедния Францискъ; може би сестра му още не се е помирила съ мисълта, какъ тѣ е възможно Францискъ да пие млѣко безъ какво, когато той никога презъ живота си не е приемалъ това.

А Францискъ почива тукъ, срѣдъ тия планини и чукари, срѣдъ тия снѣгове, и миръ никога не ще настѣжи въ душитъ на неговата майка и сестра.

На една крачка отъ Франциска лежи другъ неговъ другаръ по оръжие и участъ. Едно ребенче и малко прашно огледалце показватъ, че той приживѣ е полагалъ повечко грижи за своя туалетъ, и по-малко за своя животъ. Измежду многото записки и писма, намѣрихъ и едно отъ жена му.

Ела си по-скоро, настоятелно го моли тя, ела да ме спсишъ! Откакто тръгна ти, азъ нито за минутка съмъ видяла спокойствие отъ тая проклѣта мадамъ Диламотъ. „Ти, казва, трѣбва да млѣчишъ, че ще те натупамъ! Няма го твоятъ Луи, да те защити. Той, казва, не се знае, дали и себе си защити тамъ, на бойното поле“ — и ме заплашва съ голѣмата готварска лъжица, Завчера нашиятъ Бриганъ залая и подгонитъ тѣхната Клеопатра. Клеопатра се апусна, влѣзе право въ тѣхната кухня и строши две-три чинии. Ахъ да знаешъ, мой миличъкъ Луи, какво си патихъ тогава!... Събрала парченцата, закрила ги подъ престилката си и, като се качва на стълбичката откъмъ тѣхната дворъ, започна... Боже мой... като вахитъ шрапнелни куршуми тамъ се изсипаха тия порцеланови парчета върху моята злочеста глава! И, ако не се скриехъ веднага въ избата, щѣше да ме пребие тая ниска, луда мръсница.

„Съжали ме, добрий ми Луи. Ти виждашъ, че моаятъ животъ е еднакъвъ несигуренъ, както и твоя тамъ. Най-после, помоли твоя капитанъ, вземи отпуската и ела си. Защото тая държанка не ще остави да ме видишъ жива, като се завърнешъ следъ мира.

Юго-западно отъ Струмица, до самото шосе за Дойранъ, е разположено селото Костурино. Преди нѣколко дни тукъ се водѣше жестока и наравенъ бой между нашитъ и френски войски. Селото е полуразрушено и, цѣлата му околностъ преорана отъ фукуснитъ гранати. Френскитъ блиндирани окопи сж припречени отпредъ съ широка мрежа отъ болдли телъ и съ мрежеста спирала, която впримича и затяга паднали въ нея.

Въ окопитъ и по цѣлото пространство задъ тѣхъ още лежатъ труповѣта на убититъ френцузи, ударени съ куршумъ и ножъ въ главата, въ гърдитъ, въ корема. Купчини гилзи и патрони, захвърлени пушки, затѣкнати съ калъ, недонизстрѣляни пачи, захвърлени дрешки и книжа. Смъртътъ е минала отукъ разярена и страшна — като хала, която профучава надъ гъста гора и въ мигъ остава следъ себе си жестоки следи...

Културни анкети на „Завой“

ЕДИН ЧАСЪ ПРИ ПИСАТЕЛЯ ДАМИЯНЪ КАЛФОВЪ

Писателят, по право и по дълг, е бил всичко на най-предният позиции в живота. Особено днес, когато културният придобивки тръбва да се защитават от пристиганите на упадъчното време, заданите му растат, наравно с нуждата да се трасират нови пътища към спокойни, към нормално развитие.

Писателят е толкова по-външен на себе си и на предназначението си, колкото повече търси досег с живота, за да го отрези правдиво. Това предполага, обаче, той да има жива връзка с човъка, както и външни отношения към всички въпроси, които възникват съвременно.

Гостъ на града ни е писателят Дамян Калфов. Желанието ни да продължим отпочнатите културни анкети ни отвежда при него. Познати сме отскоро. Случи се така веднаж, че вместо да ловим риба, съскими вждици, тръбваше да говорим за литература. Това по вина разбира се на професионалистите рибаари, които без да ни предават бяха изловили всичко живо. Културната анкета почна оттогава. Сега ще продължи.

Дамян Калфов е един от многоизвестните и многоценителни наши писатели. Той е приятен събеседник. Говори с подкупваща пръмота и с жива всеобхватен интерес.

Къде е според Вас място на писателя във живота, г. Калфов? е първият ни въпрос.

— Там където го намири той. Не намири ли мѝстото си преди всичко в собствената си сърца, от която е излъзъл, той се губи, измъква на себе си.

Какво е мнението Ви за новата българска литература, за новият външен външен и за младите писатели?

— Поставяте ми деликатен въпрос. Ще Ви отговоря обаче. При всички твърдения, че българската литература е възвостановил, за нея или по отблизо живее въ нея или по отблизо живее въ нея, е много ясно, че тя върви всичко, върви напред и въ стиха, и въ разказа, и въ романа. Сега много нови работи мога да Ви кажа по голямо достойнство отколкото преди 20 години, да бъдате по витрините не само у нас, но и въ чужбина, задъ граница.

Това което преди 25—30 години се смѝтало за талантливо, свързано талантливо, не мога без стеснение да не призна, че днес има смѝлността да надзърва и въ най-затенетите

нишѝ рафтове на нашите книжарници.

Да давам примѝри на читателя, не е нужно. Той трѝбва да четѝ и старитѝ, и младитѝ писатели, да ги четѝ, да ги познава, завършва г. Калфов.

Днес наистина малко се четѝ. Причините за това се разглеждат от различни страни, различни сж и преценките.

Въ желанието ни анкетата ни да бѝде по цѝлосна, ний не трѝбва да изпусаме тоя въпрос.

Какво бихте казали за българската книга и за нейните читатели, г. Калфов?

— За българската книга отговорих вече, дори и за българския читател. Нужно е само, не и воля, а малко по-голямо любопитство, защото странна е наистина един роман, един разказ, една пиеса на български автор да сж обърнали внимание съ своята художественост въ чужбина, а българският читател да не е чул дори и името на автора.

За това не е виновна бедността на читателя, нито високата цена на българската книга. Уредени библиотеките има днес дори и въ селата. Но интелигентните таблонгачи и виртуозите на белота сж спрѝмо читателите едва ли не едно на хиляда. Това сж читателите. А при купувачите на българската книга съотношението е може би едно на десѝ хиляди.

Лично азъ, за себе си, не мога да се оплача от читателите, нито издателите ми — от купувачите. Но да се издават днес, макаръ и за трети и четвърти път, съчиненията на един Един-Пелин, въ само три хиляди екземпляра, това най-правдиво говори какъто за българската книга, така и за българския читател.

Времето лети, гони себе си въ къснината на нощта, гони и насъ. При приятните събеседници и при интересните теми на разговоръ, досажда тоя низъ на минути и часове.

Един малък и последен въпрос г. Калфов. Кажете ни нѝщо за Васъ, върху какъво работите сега, и какво смѝтате да започнете? По необходимостъ Вие групите впечатлени по-вече и по бързо нали?

— А какво работя? Въпрѝки служебнитѝ си задължения, които ме откъсват от най-хубавото време презъ деня, все намирамъ време и за себе си. По-добре е да се види един денъ какво съмъ изработилъ, отколкото да се знае сега какво работя или върху какво ще работя.

КОСТА ТРАЯНОВЪ

Добротичевъ връхъ

При свършването на Батовското плато надъ днешното село Екрене, се издига не много високо пограниченъ връхъ съ гордо каменно чело. Като носъ надъ морския брѝгъ той излъква напредъ откъснатъ отъ тѝсната ивица земя между устието на рѝка Батова и морето. Въ подножието на тоя връхъ нѝкога е минавалъ окънѝвъ търговски пътъ, по който кервани натоварени съ храна или съ солъ отъ езерото Тулза, постоянно снобили отъ Балчикъ до Варна и обратно. А още по-отдавна, село Екрене е било столица на Балика, подъ името Каравона. Тѝя неизвестенъ владетел на равнината земя отъ дѝлтата на Дунава до Лудогорието и морето, въ която ханъ Аспарухъ основалъ българската държава, ималъ българско потекло, но въ житието му тежало чуждо, македонско кръвѝ. При все това, той развалялъ съ своя флотъ българското знаме въ далечни краища. По онова време пограничния връхъ съ каменното си чело служѝл за наблюдателница на престолния градъ, а залива срещу устието на рѝка Батова за убижище на корабите презъ време на буря.

Отъ тоя връхъ по-малкия братъ на Балика Добротичъ наблюдавалъ морето, затова го нарекли Добротичевъ връхъ. Но винаги при вида на нестихващия безкрай, тукъ нѝщо приращало душата на младия българинъ, защото той виждалъ какъкъ с руши силната българска държава безъ флотъ. Въ своето безсилие да спре завоевателните стремени на турците, царъ Иванъ Александъръ възлѝл да води изцѝло тѝхна политика и издупчалъ да се настанѝ здраво въ Стара планина. Въ такива моменти на съзерцание и размисълъ, на прозрения и видения, Добротичъ страстно мечталъ да има още по-силенъ флотъ отъ ботъ.

Отъ нѝкъде прозвуча шлагеръ — доскоха го въли, жжси или дълги, Богъ знае. Българските „читатели“ слушатъ и танкуватъ сега навърно. Танцътъ е грамотностъ на краката и е на преденъ планъ.

Две застанили кафѝта чакатъ редъ. Не сж по студени отъ действителността. Една частица отъ нея, по свѝгла или по тъмна, е затворена въ напластени книги на едно учреждение. Трѝбва да се бърза, защото на другия денъ Дамянъ Калфовъ трѝбва да потърси въ тѝхъ нечитатели... други хора.

Стоянъ Дичевъ

При свършването на Батовското плато надъ днешното село Екрене, се издига не много високо пограниченъ връхъ съ гордо каменно чело. Като носъ надъ морския брѝгъ той излъква напредъ откъснатъ отъ тѝсната ивица земя между устието на рѝка Батова и морето. Въ подножието на тоя връхъ нѝкога е минавалъ окънѝвъ търговски пътъ, по който кервани натоварени съ храна или съ солъ отъ езерото Тулза, постоянно снобили отъ Балчикъ до Варна и обратно. А още по-отдавна, село Екрене е било столица на Балика, подъ името Каравона. Тѝя неизвестенъ владетел на равнината земя отъ дѝлтата на Дунава до Лудогорието и морето, въ която ханъ Аспарухъ основалъ българската държава, ималъ българско потекло, но въ житието му тежало чуждо, македонско кръвѝ. При все това, той развалялъ съ своя флотъ българското знаме въ далечни краища. По онова време пограничния връхъ съ каменното си чело служѝл за наблюдателница на престолния градъ, а залива срещу устието на рѝка Батова за убижище на корабите презъ време на буря.

Отъ тоя връхъ по-малкия братъ на Балика Добротичъ наблюдавалъ морето, затова го нарекли Добротичевъ връхъ. Но винаги при вида на нестихващия безкрай, тукъ нѝщо приращало душата на младия българинъ, защото той виждалъ какъкъ с руши силната българска държава безъ флотъ. Въ своето безсилие да спре завоевателните стремени на турците, царъ Иванъ Александъръ възлѝл да води изцѝло тѝхна политика и издупчалъ да се настанѝ здраво въ Стара планина. Въ такива моменти на съзерцание и размисълъ, на прозрения и видения, Добротичъ страстно мечталъ да има още по-силенъ флотъ отъ ботъ.

Отъ нѝкъде прозвуча шлагеръ — доскоха го въли, жжси или дълги, Богъ знае. Българските „читатели“ слушатъ и танкуватъ сега навърно. Танцътъ е грамотностъ на краката и е на преденъ планъ.

Стоянъ Дичевъ

При свършването на Батовското плато надъ днешното село Екрене, се издига не много високо пограниченъ връхъ съ гордо каменно чело. Като носъ надъ морския брѝгъ той излъква напредъ откъснатъ отъ тѝсната ивица земя между устието на рѝка Батова и морето. Въ подножието на тоя връхъ нѝкога е минавалъ окънѝвъ търговски пътъ, по който кервани натоварени съ храна или съ солъ отъ езерото Тулза, постоянно снобили отъ Балчикъ до Варна и обратно. А още по-отдавна, село Екрене е било столица на Балика, подъ името Каравона. Тѝя неизвестенъ владетел на равнината земя отъ дѝлтата на Дунава до Лудогорието и морето, въ която ханъ Аспарухъ основалъ българската държава, ималъ българско потекло, но въ житието му тежало чуждо, македонско кръвѝ. При все това, той развалялъ съ своя флотъ българското знаме въ далечни краища. По онова време пограничния връхъ съ каменното си чело служѝл за наблюдателница на престолния градъ, а залива срещу устието на рѝка Батова за убижище на корабите презъ време на буря.

Отъ тоя връхъ по-малкия братъ на Балика Добротичъ наблюдавалъ морето, затова го нарекли Добротичевъ връхъ. Но винаги при вида на нестихващия безкрай, тукъ нѝщо приращало душата на младия българинъ, защото той виждалъ какъкъ с руши силната българска държава безъ флотъ. Въ своето безсилие да спре завоевателните стремени на турците, царъ Иванъ Александъръ възлѝл да води изцѝло тѝхна политика и издупчалъ да се настанѝ здраво въ Стара планина. Въ такива моменти на съзерцание и размисълъ, на прозрения и видения, Добротичъ страстно мечталъ да има още по-силенъ флотъ отъ ботъ.

Отъ нѝкъде прозвуча шлагеръ — доскоха го въли, жжси или дълги, Богъ знае. Българските „читатели“ слушатъ и танкуватъ сега навърно. Танцътъ е грамотностъ на краката и е на преденъ планъ.

„Твоята върна жена, която безумно те обича и пригрѝва — Клементина“.

Бедната Клементина, която за винаги остава сама въ съседство съ лудата мадамъ Диламотъ...

Минахъ край много трупове и съ любопитство се спирахъ предъ всѝки почти. На лѝво, подъ една гола канара, съвършено чернокожъ зуавъ, младъ и снаженъ момъкъ, едва двадѝсет и петъ години. Лека усмивка се четеше на неговитѝ дебѝли негърски устни, жѝбитъ му се откриваха чисти и бѝли — наредени като бисери. Куршумътъ произвелъ лѝвата му грѝбъ, точно при сърдцето, и смъртта е дошла като внезапенъ сладъкъ сънъ. Цѝлъ пакетъ писма се подаваше изподъ разкопчаната му куртка. Азъ бързо поискахъ да узная за миналото на тоя синъ на тропика, който е оставилъ кости така далеко отъ своята родина. Ето последното му писмо отъ неговата Марѝ.

„Оранъ 11.XII. 1915 г. „Обожаемий Брахимъ, моя вѝчна любов!“

Ето, азъ пакъ съмъ сама на малкото павилонче въ нашата градина — сърдѝ благоухание и сѝвѝкостъ на розмарина, сърдѝ шѝърченето на игривитѝ канарчета, сърдѝ монотония шумъ на сребристия фонтанъ. Сърдцето ми силно тупти, Брахимъ, рѝката ми трепери, и азъ едва ли пакъ ще мога да ти предамъ хилядната частица отъ онова нѝжно и божествено чувство, което тая въ глѝбините на моята осиротѝла душа, въ гѝнките на моето неспокойно сърдце. Азъ стоя върна на обещаението си, и всѝки денъ ти изпращамъ отъ тукъ своитѝ пламѝни цѝлуци. И все пакъ, мене ми се струва, Брахимъ, че ти си забравилъ вече твоята Марѝ. Азъ те любя, Брахимъ, съ всѝки атомъ на моето същество, азъ те любя тѝй, както никоя жена до сега не е любила, ни въ живота, ни въ фантастичния миръ

на вашитѝ арабски легенди. „Почти година се измина отъ нашата раздѝла — тежка траурна година за нашата кратка и вѝчна любов! Всѝка вечеръ, Брахимъ, при изгрѝва на луната, моитѝ очи неволно се отправятъ ей насрѝща тамъ, откъдето ти, силенъ и безстрашенъ се прехвърляшъ отсамъ, за да ме пригрѝнешъ. Но нѝма го вече моитѝ златѝнѝ идоли, моитѝ обожаемъ Брахимъ...“

„Всѝка сутринъ азъ колѝничка предъ свѝтлата икона на Сентъ-Антуанъ-де-Падуа и отпращамъ горещи молитви къмъ тея, за да те запази живъ и здравъ. И азъ вървамъ, че той ще послуха твоята молба. Защото той, нашиятъ Сентъ Антуанъ, е добъръ, Брахимъ, и защото твоята молитва е единичното желание на едно старѝло сърдце, на една първа последна любовъ...“

„Колко си далеко, Брахимъ! Пъкъ азъ искамъ да прегърна твоята жѝдра глава, твоитѝ коси, които сж по-черни и отъ

смотата, искамъ да впия устнитѝ си въ твоитѝ устни, които повече горятъ и отъ лѝжичѝта на това тропическо слѝнце!“

„Утре, съ Мадамъ Вира съ отидемъ въ Алжиръ, ще минемъ презъ бамбуковата гора. Азъ ще се обѝя и ще цѝлуна пакъ мѝстото, където за първѝ пътъ те видѝхъ, моя първа любов! Всѝкога, когато минавамъ презъ онова мѝсто сърдцето ми лудо заиграва, дѝхътъ ми спира, и ти се явявашъ предъ мене, Брахимъ, такъвъ какъкъто си въ паметта ми.“

„Брахимъ, Сиди-Брахимъ! Азъ привършвамъ пакъ днешното си писмо, за да си дамъ почивка до утре. Но ти пакъ ешъ въ мисълѝта ми всѝки мигъ. Брахимъ, ти си моята единствена и вѝчна мечта!“

„Богъ да те запази, моя любов!“

„Твоята върна Марѝ“.

А въ неизпратения отговоръ на това нейно писмо, Сиди Брахимъ пише на своята сине-ока Марѝ:

„... Моятъ влаженъ окѝпъ е декориранъ отвѝрже съ лѝковѝте на двама — азъ, като французки пехотинецъ, фотографирѝмъ предъ една прѝсна сѝмбъ, който току за първѝ пътъ презъ живота си видяхъ, и ти — като туристка сърдѝ безбрежното море отъ пѝсѝкъ, подъ обилнитѝ парѝчи лѝжѝци. Прикрепени единъ до другъ на едно тънко клонче, тѝя портрѝти постоянно се сѝвяватъ отъ острѝта влага, и се приближаватъ постепенно. Но тѝкмо да се прегърнатъ, моя божествена Марѝ, твоя портрѝтъ се изплѝзва и пада. Това се случи много пакъ по редъ. А пакъ азъ съмъ фаталѝст. И искамъ да разгълкувамъ това толкова незначително явление, Марѝ, въ тѝя нерадостна смисълъ че...“

Засѝхналата алена кръвъ на Брахимъ, който е изтекла на право отъ сърдцето, бѝ покрила доумитъ по натѝтъкъ...

Следва 3 стр.

Варненски Народен Театър

Пенка Икономова

Сезонът
1939 —
1940 г.

Кирил Дончев

КРИТИКА

Нови издънки

Животът си тече, отхвърля старото, изтиква напред новото и младото.

Поникват нови издънки, едва напъннали, крехки, плахи. Преди всичко обаче, те настояват на животът. Не можем да ги отминем. Може би тъкмо към нас сж обрънати погледите и стеблата им.

Младешката винаги живее под влиянието на съвсем новото. Външният свят обзема, дейния живот — вътрешния й мир сжщо напират на излез, на израз.

У когото природата е вложила дар, той се стреми да даде външна одежда на онова, което живее у него. И го изразява. Обективната оценка идва по-късно, може би много по-късно. По нѳкога тя не е „обективна“ и не наблюдава. А покрай нея животът, мислит, чувствата, младешката шестува.

В сърдит ѳ има, въ гравда ни, нѳколцина, които сж помисли — печатат, издават и подлагат на прещена написаното. Издадоха малки книжки — нѳколко ученици от града ни: К. Гиндев „Първи капки“, Св. Шиваров, И. Суруджон, „Първи стъпки, Любомир М. Щерев: „Буря“ и „Прелом“, Любомир Спиров: „Труд и лира“, Божидар Божилков: „III класа“ и др. — все малки стихосбирки. „Олтар“ — младежки литературен сборник с стихове от нѳколцина.

Стиховете на Люб. Спиров сж сж определена насока — ед-

но здраво и отзивчиво чувство — отношение към живота ги изнася пред читателя, който вижда вече ясно духовния лик и бждащия път на автора.

Не по-малко желае да определил и своето отношение към свѳта много младият автор на най-новата стихосбирка „III класа“ — Божидар Божилков. Като на младеж нему правят впечатление неправдлив в живота, тревожната неизвесност на утрешния ден и мжката на човѳка, на човѳка на труда. И той отразява в стиховете си топлото съчувствие към тоя човѳк, с неговите хиляди подобни, братя, които пътуват въ трета класа. Позимиг „Тревога“ — септември 1939* и „Трета класа“, сж ония които дават вида на книгата и тѳ издават трепетното, но и разумно отношение на младежта към тревожните и кошмарни дни и години които изживяваме.

Дали повичит и отсждит на Спиров, Божилков сж искрени и добре обмислени? Нѳмаме основание да се съмняваме. Младешката има едно свѳтло знаме — непоколебимостта. Тя мисли откровенно дори и тогава, когато „обективно“ взето прави грѳшки.

И у двамата има симпатични и надеждни набѳзи. Но тѳ трѳбва още много да наблюдават и да коват стихове — поезията е преди всичко ритъм. Да се учат устрѳно на ритмика. Другото ще дойде лесно. Добринѳ Василевѳ

Песитѳ купени по-отдѳлно се доставят по цена,

купени заедно за 100 л. вместо 160 л.

При нал. пл. прибавяме 4% (или на част огь сто за разноски). Доставка книжарница

„НОВЪ СВѳТЪ“

Екз. Йосифѳ 34, София
Пощ. чек. с-на 1034.

Йосифѳ Петровѳ

Химнѳ на селскитѳ кооператори

През буйна рѳж и цѳфнала пшеница,
подѳ весела, усмихната зора,
ний идеме сѳсъ полета на птица —
една безкраино дѳлга върволица —
и радостно шумим като гора!

Пред нас блѳстят въ предутринѳ равнинитѳ,
пробуждат сѳ заспалитѳ села!
Една надежда сгрѳва ни душитѳ,
крилата вѳра свѳти във очитѳ
и радост грѳй на хиляди чела!

Нали сме всички равни подѳ небето?
Нали една е Майката-Земя?
Зарѳян като пчели въ полето,
ний, всинца — от старика до детето —
лелѳемъ въ гърдитѳ си една мечта:

да грѳе вѳчна пролѳтъ надѳ селата,
срѳд миренѳ трудѳ, задружност и любови!
Да нѳма гладни хора по земята,
а сити да сж всички наши братя
подѳ тоя златозвезденѳ синѳ покровѳ!

Земята ни е щедра и богата,
нивата ни тежат огь златенѳ плодѳ,
и ние дружно днеска — братѳ към братя,
другарски си подаваме рѳжката,
въ задружност да творим новѳ животѳ!

Надѳ нас да грѳй единѳ лазурѳ небесенѳ
и да ни гали свода ведростинѳ,
и ние — цѳлъ народѳ, напредѳ понесенѳ —
ще пѳем дружната си пѳсенѳ:
„Единѳ за всички — всички за единѳ!“ ...

Пролѳтенѳ химнѳ

Блѳсти като сапфирѳ надѳ нас лазурѳ небесенѳ,
и равнинитѳ плуват въ слънчеви лѳчи,
и нѳкаква възторжена младежка пѳсенѳ
срѳд нивитѳ като симфония звучи!

Надѳ кѳрищата росни ведѳр лѳх полѳхва
и разведрява потъмнѳлитѳ села:
единѳ злочестѳ народѳ полѳка си отдѳхва,
селянитѳ изправят кљомнали чела.

Една надежда въ селскитѳ сѳрдца изгрѳва,
една мечта вѳвъ тѳхнитѳ души гори,
че надѳ Родината се бавно зазорява,
и пакѳ запѳват разшумѳлитѳ гори!

Надѳ угаритѳ тича пролѳтнитѳ вѳтѳрѳ,
по синуритѳ огнени цѳвѳта цѳфтятѳ:
полето ври като безкраен огненѳ кратѳрѳ,
вѳвъ който се пече работниятѳ народѳ!

Небето щедро сипе слънчевото злато,
кѳнти огь пѳсни дунавската равнина,
и бѳлитѳ момински кѳрпи срѳд нивата
плѳщат като разцѳвѳти, селски знамена!

О, моя свѳтла, ведролѳка селска пролѳтъ,
кога ще дойдѳш сѳсъ разгѳнати крила
да понесѳш на своя вихренѳ, слънчевѳ полѳтъ
единѳ народѳ, потѳналъ въ грижи и тегла!..

Прегледѳ на печата

(продължение от стр. 1)

бждащитѳ народни представитѳли сж огь голямо значение. Последнитѳ трѳбва да се явят не само като представители на по-малка или по-голяма част от българския народѳ, но и като носители на разбиранѳ за творческо управление и разумно контролиране на изпълнителната власт. Тѳ трѳбва да бждат обдѳрзани малко или много от общи идеологични разбиранѳ за нуждитѳ на политическия момент и по основнитѳ линии на нашата бѳлина и вътрѳшна политика. Случайниятѳ собѳр на лица, макарѳ иначе сѳ добри лични качества, не е гаранѳия, че Народното събрание правилно ще схване собѳитѳ задачи и правилно ще изпълни функциитѳ си на контролиренѳ органѳ. А това става още по-малко бжзпожѳно, когато се намѳси личната заинтересованост или корупѳрѳнитѳ интересѳ.

Обещанието на правителството, че то ще търси свободно проявата воля на българския народѳ, бжди интересъ въ много отношения. Известни сж отраженията, които въ миналото сж имали грубитѳ похватѳ, до които понастоя време се прѳдѳзва за формалното спечелване на народното добѳрѳ. Тѳзи отражения бѳха достигнали до положение да отбратѳ честния гражданин от обществѳнитѳ борби и да го направят апатичен към общия интересъ. Това в една от причинитѳ да става нужна по законодателен редѳ гласоподавателно да се прави задължително за българскитѳ граждани. А тѳкмо това прѳнебрежение към въпроситѳ по управлението на страната криятѳ най-голямата опасност. Яко то не бѳше толкова голямо, може би, и катастрофитѳ, които изживѳхме, нѳнаше да бждат тѳй жестоки. Отжстѳпѳнето на свободна проява воля при изборитѳ даде кураж на тогавашното правителство да следва пѳтѳца, която не бѳха въ съгласие сѳ общото настроение на народнитѳ слоеве. Управлението бѳше въ противѳрѳсѳ сѳ народния инстинктѳ А свободното проявление на народната воля въ днешно време може да има и друго благоприятно послѳствие — да даде възможност ѳтѳрѳ въ народното събрание да се канализират известни настроения по начинѳ, че да се изградѳт общественѳ сили, върху които да могат да се опратѳ бждащитѳ управления на нашата страна.

Добротичевѳ връхѳ

(продължение от стр. 2)

земя, разположена въ самото и златно сѳрдце. И огь защо той е основател на първата българска флота, която както нѳкога тѳй и сега е малка, но храбра. Защо надѳ нея все огь витае безсмѳртния духъ на Аспаруха, който е волния български духѳ.

5 ХУБАВИ 100 ЛВ.

Б-ка „Съвремененѳ театѳрѳ“

поднася за този сезонѳ най-хубавитѳ пиеси, редактирани и пригодени за всѳка любителска сцена отѳ режисьора Г. КОСТОВѳ.

На края на миналия месѳц интелектуалния свѳтъ празнува 80 годиш. на голѳмия френски философѳ Бергсонѳ.

Що е бергсонизмѳ? Сѳ малко думѳ дефиниранѳ, това е философия, която се обосновава върху интуицията на данинѳ на съзнанието, освободени отѳ понятието пространство. Както всѳка философия бергсонизма се опитва да отговори на жизненитѳ въпроси: огь кѳде идваме, какво сме, цѳ правим тукъ на земята, кѳде отиваме? защо вселената сжществува?

За Бергсонѳ, изучаването на вътрѳшния животѳ, на трайността, трѳбва да служи като рѳжоводна нишка, за да се разрешатѳ тѳя проблеми. Интуицията на трайността е центѳра на доктрината му. Като

опредѳля за ума една граница въ търсенето на Истината, Бергсонѳ си служи с интуицията — ново сѳрдство, за да достигне до разбирането на свѳта.

Философитѳ пренебрѳгваха до днес трайността и интуицията, които сѳставляватѳ оригиналното въ неговото учение. За него трайността е главниятѳ елементъ на нашето сжщѳство, главниятѳ елементъ на всѳка реалностъ. Тя е основата на нашето, дори самата сжщностъ на нѳщата.

Защо Бергсонѳ ограничава силата на ума? Обяснението на тоя въпрос трѳбва да търсимъ

въ следния главенѳ фактѳ: „направлението на нашето съзнание къмъ действитѳето е основниятѳ законъ на нашия духовенѳ животѳ“. Човѳшкия разумъ не е създаденъ да разбѳре действителността, а да осѳветли действитѳето. Насочѳн къмъ действитѳето, човѳшкият умъ услужи преди всичко да поправи недостатѳцитѳ на естѳвѳнитѳ сѳрдства за действѳия чрезъ изнамиране на изкуствени сѳрдства. Нашият умъ има за главенѳ предметъ неогранизиратѳ материя. Но това, което е неуловимо въ действителността ще му избѳгва отѳ части, това което е

пѳкъ жизненостъ въ живота, ще му избѳгва напълно. Умътѳ борави само с несвързаното, той си представя ясно само неподвижността. Умътѳ не е отредѳнъ за изследването, но за действитѳето. За Бергсонѳ „създаването огь ума на понятията — сѳрдство да се разрешатѳ философскитѳ задачи — е крайно сѳрдство когѳто не могат да се възприематѳ нѳщата. Не могат ли да се възприематѳ нѳщата, разсждението се налага само въ случай когѳто трѳбва да се попълнятѳ празнотитѳ на вътрѳшното и външно възприемане, за да се обогати пос-

ледното. Ако нашата способностъ за външно и вътрѳшно възприемане бѳше безкраино голяма, ако способноститѳ на нашитѳ стѳва и съзнание бѳха безгранични, ние не бихме образували понятия, нито бихме разсжждали. Би трѳбвало — безъ да се откажем отѳ разсждението — да се старѳемъ да разрешимѳ философскитѳ задачи по-вече чрезѳ възприемането, отколѳто чрезѳ разсждението. Безѳ съмнение нашитѳ способности за възприемане сж слаби, но нѳкога човѳкѳ може да ги разшири. Сжществуването на изкуството го доказва. Голѳмитѳ артисти не ни ли откриватѳ онова, което не бихме възприели безѳ тѳх или по точно онова, което сме възприели вече несъзнателно? Това което

Интуицията на Бергсона

За тенденцията във изкуството

Въпросът за тенденцията във изкуството трябва да бъде изяснен, не само защото представлява голям теоретичен интерес за критика, но и защото днес много се спекулира с тази дума във отношението на хората към дадена творба. Всеки ден чуваме откъде и откъде: „Страшно тенденциозна работа, във изкуството не бива да има тенденция, тъй като това изкуство губи художествения си ценност“. Веднаж за винаги трябва да се разбере че днес няма и не може да има истинско, голямо изкуство без тенденция, без художествена тенденция. Подчертавам художествена за да я отделим от антихудожествената, грубата тенденция, която на мѣста избива въплътена литература отразила фалшиво живото.

Нека изясним точния смисъл на думата. Tendence — стремение, стремление. Стремление на даден писател да подчертае по-силно дадена идея, събитие, принцип. Стремление към типизиране на известни герои, представители на някоякъв съсловие или класа. И дотолкова доколкото тази идея, характер, събитие, отразяват живия живот, дотолкова говорим за художествено прокарвана тенденция въплътена произведение. И обратно, има ли за цел изяснение автор да прокара някаква идея, да типизира герои, да опише събития, които сж въ разрез с преврата на действителността, неговата тенденция се изразява по пътя на антихудожественото изобразяване, лишено от достояността на правилния анализ и синтез на наблюденията, от които съчинит плодове на опита. Такава творба няма художествена ценност, защото поставената идея не е просмукана от естествения развой на събитията и характеристиките, не е тяхно отражение, а проличава грубо оголена като пропаганден плакат или карикатура на бита.

Ето че тия ни разсъждения най-естествено ни довеждат до художествения реализъм във изкуството. Художествената тенденция е подчертан елемент във реалистичното изкуство. Реалистичното изкуство

си поставя задачи не за себе си, за вътрешно самозадоволяване, за някакви абсолютни естетични принципи. Не! Въстремение си да изобрази правдиво живото, то сочи правилния път и по този начин целият му придобива борчески характер и обществено съдържание. То е преди всичко културна дейност, макар и специфична. Културата се създава изключително за живота, тя служи нему. Изкуството трябва да служи на живота. Въпротивен случай страда жизнените му задачи — дидактични, етични, естетични и то напомня ролята на блудкавия грамофонни шлагери.

Въ този ред на мисли, нека изясним един друг въпрос, от които не веднаж лит. критици от колонити на големите ежедневници сж правили фронт на всичко онова което не им сж нрав и по този начин въ желанието си да открият и осмѣят някаква тенденция, за зла ирония критикит имъ придобиваха ярък, груб тенденциозен характер. Тяхните мисли запитват, но дълбоко нелогични напомнят загубени птици въ тъмнина нощ. Когато тия критици прочетат известна творба, въ която съзират някакви социални мотиви, веднага левата прозвището: лѣво изкуство, лѣвичарство и пр. Няма лѣво и дѣсно изкуство! Имаме само едно изкуство. Другъ въ въпросът за художествения метод. Единъ голѣм писател изобразява сж единъ и сжщ замахъ всички страни на живота, доколкото го познава разбира се. Тоя, който рисува живота на работника или на селянина не можемъ да го наречем лѣво писател. Ако творбата му е вѣрнъ жѣст от действителността, тя (творбата) ще зачисли автора ѝ към истинскит художници. Така и другъ, който рисува живота на банкерит да речемъ, но талантливо, реалистично, него сжщ не можемъ да наречем дѣсенъ. Ако вѣрно е отразил събитията, нравитъ, скритит ѝ явни пружини на тяхното всѣкидневие, той ще бѣде толкова голѣм, колкото и она,

който рисува стачкит на миньоритъ. Нито единия нито другия можемъ да наречем грубо тенденциозни. Пишатъ за това, което най-добре познаватъ.

Животътъ трѣбва да бѣде отразенъ сж неговит прелести и беда. Но въ описания на сѣлака видимъ ли само хубавитъ свирни на оварския кавалъ, синкавия димъ на схлупенитъ въ зрачка хихи, мелодичния звѣнъ на хлопотаритъ, сж една дума романтиката на селото, а затворимъ очи за измѣненитъ от неволя сърдцата и полукани от черна работа ржще — ето нехудожествената тенденция, проявена въ едностранично изобразяване на сѣлния битъ. Тукъ следва неизбежната асоциация сж сѣрдата, на която принадлежи писателя и по-точно неговото обществено чувство, моралъ и граждански дългъ.

— Жптонъ Синклеръ, напримеръ, изобразяваъ еднѣмъ правдиво и петролниятъ магнати и борбата на работницитъ. Неговиятъ Полъ Уаткинсъ е толкова правдивъ, колкото и сина на царя на петрола — Бъни (Петролъ). Сжщиятъ този Жптонъ Синклеръ, мнозина наричатъ тенденциозенъ (въ лошия смисълъ на думата разбира се). Князъ Болконски на Толстой, стария Карамазовъ на Достоевски сж еднѣмъ реалистични сж Колъба Ржановъ (Денъ вторий) на Иля Еренбургъ или Бадинъ и Глебъ (Циментъ) на Феодоръ Гладковъ. Зола изобразява еднѣмъ майсторски провала на висшето общество и сждбата на миньоритъ (Жерминалъ). За голѣмия писател проблемитъ на живота трѣбва да служатъ за сюжетъ на творбитъ му. Достояността на художника не се мѣратъ само по таланта на изобразяване, но и по добротъ на темитъ, които най-много вълнуватъ хората...

Тия които търсятъ чисто изкуство, нека се помъжатъ да отстранятъ от писателя неговата идеологична принадлежност, неговото обществено чувство. Напразно! Писателътъ повече отъ всички чувствава стремение на сѣрдата си. Той не може да се отидѣ отъ нейнитъ чувства къмъ известни икономически, социални, политически, културни прояви. Той е крѣвно свързанъ сж тяхъ, той е тяхно отражение, дѣлата му сж тяхна функция. Той не може да гледа на живота отгоре безстрастно, както Зевсъ отъ Олимпъ. Въ противенъ случай той ще бѣде пѣвецъ на чистото изкуство, изоставено отъ повелитъ на деня, на борбата, толкова повече необходима, колкото сж повече човѣшкитъ беда!

Г. В. Гочевъ.

Четете в „Завой“

изкуството прави за нѣколкоци на привилегировани, философитъ би могла да го направи за по-вече хора. Тя би могла да ни доведе до едно по-пълно възприемане на действителността, чрезъ едно измѣстване на нашето внимание. Би се касѣло до едно отклонение на нашето внимание отъ практичната страна на живота, за да го обрнемъ къмъ това, което въ практичния животъ за нищо неслужи. Този начинъ на послужване е интуицията.

Думата интуиция не означава едно смѣтно предчувствие, едно произволно предсказване, нито едно чисто субективно впечатление. Това не е една способностъ за възприемане действителността извънъ съзнатия и съзнанието. Интуицията на Бергсонъ е единъ актъ

на ума, въ най-широкъ смисълъ на думата; но актъ на ума, който обръща своето естествено направление за да улови онова, което не е по-силитъ му, поради произхода му имащъ за целъ полезно. Това е единъ актъ на внимание, на размисълъ, задълбоченъ, отклоненъ отъ действителното, вънъ отъ всѣко разсѣждане, вънъ отъ помощта на речта, актъ който лови направо действителността.

Бихме могли да дефинираме интуицията: единъ видъ на интелектуална симпатия, благодарение на която се пренасяме въ сжщността на нѣщата, за да съпадне сж сжщественото въ тяхъ, което е неизразимо.

Интуицията е единъ непосредственъ досегъ съ действителността. Действителността е трайностъ. Интуицията на Бергсонъ е интуиция на трайността.

Тѣй разбира се, интуицията сж инстинктъ. Човѣшката интуиция продължава, развива, преобразува въ разнискитъ остатъка отъ интуицията въ човѣка. Докато умътъ не схваща живота, както и трайността, инстинкта тѣй да се наже се слива сж самия животъ. Интуицията на Бергсонъ е „самосъзнаващия се инстинктъ“ способна за размисълъ върухъ обекта си и готовъ да го разшири безкрайно. Инстинктътъ подъ формата на интуицията може да открие това, което истинскитъ (спѣнитъ) инстинктъ не търси, и което търсимъ безъ да може да го открие.

„Съвременния театръ“ на Георги Костовъ.

Театрътъ днесъ е мощенъ факторъ въ културното развитие. Неговото предназначение е да служи на живота, на живия човѣкъ. Отклонил се отъ тоя пътъ, той изгубва значението си, оуждава публиката и упадае. Съ това естествено и изкуството се свежда до търговски способъ или пъкъ остава да служи само на себе си.

Българскитъ театръ се роди въ епохата на възрожденето. Той бѣ сѣдище на културнитъ ни деятелно-възрожденци. Правилната му насока, дадена отъ тяхъ, стана причина, театръта да изиграе важна роль въ предосвобождението. Неотречима и неосенима е заслугата му за просвѣтаването на народа и за издигане на националното му съзнание. Театрътъ продължава да възхожда сж темпото на строителството и въ освободена България. Разрухата, последица отъ войната обаче, намѣри отражение и върху него. Подтихнатиятъ духъ, умората и безразличното го измѣсиха отъ пътя на предназначението му. Ефтиното изкуство се потърси и почна да се разлива навсякъде. Обновлението на театръта потърси, пъкъ продължава да търси и днесъ още, признателности. Единъ отъ тяхъ, който години на редъ работи въ тая насока е Георги Костовъ — режисьоръ на „Съвременен театръ“. При близкото сътрудничество на Давидъ Георгиевъ — директоръ на театръта, Костовъ е успѣлъ да комплектува почти най-добъръ съставъ отъ провинциалнитъ пѣтушкитъ театри. Наредъ сж познатитъ: Елена Костова, Вѣра Попова, Г. Поповъ, Ив. Бакаловъ, К. Хаджиминевъ, Г. Каревъ и др. тукъ виждаме млади сили, да бележатъ успѣхи сж сигурна крачка, Между тяхъ сж: Свѣтла Илиева, Гинка Божилова, Великовъ, Балбузановъ и др. Гледайки ги на сцената, възхищението се прелита сж нѣкакво странно чувство на увѣреностъ: при опитната режисура тяхъ гичка сигуренъ напредѣкъ. Той е започналъ вече. Постигнатиятъ ансамбълъ е успѣхъ въ театръта, успѣхъ и на актьоритъ-стари и млади. Той, обаче, не свършва тукъ. Подбранитъ репертуаръ участвава неоспорно въ успѣха. А репертуарътъ на „Съвременен театръ“ е действително подбранъ. На предно мѣсто изпъкватъ: „Жъшове“ отъ Вазовъ, сж които сж открили сезона, „Разбитъ животъ“ отъ Бисонъ, „Героиченъ полетъ“ — съветска пиеса отъ Давуринъ, „Хора между две войни“ отъ Хершковичъ и Бѣлчевъ, „Въздухъ на война“ отъ Сашо Гиргиновъ и др.

Не е никакъ трудно да си обясни човѣкъ защо „Съвременния театръ“ се посреще навсякъде добре. При благоприятнитъ условия, обективни и специално за провинциалнитъ пѣтушки театри, „Съвременен театръ“ твори сж трайни следи, долу, въ низинитъ, между народа.

Безъ Нуря

Ст. Дичевъ.

Фейлетонъ Бръснорикътъ Али

Животътъ въ султанския дворецъ тече. Султанътъ е добъръ и мѣдъръ. Обича го всички и му служатъ вѣрно. Единъ отъ най-вѣрнитъ служители е Али-бръснаря на султана. Години на редъ той точи грижливо бръснача, бръсне султана и му разсѣйва сжуката сж смѣхъ. Али е доволенъ все пакъ. Има и той малко грижи, но... бестрежнѣ кой е? Вѣрно е, тия които постѣпиха на служба заедно сж него, преди години, отидоха напредъ. Валитъ имъ стана отъ тяхъ даже. Но кой знае волята на Аллахъ? Той е великъ и всемогъщ, и знае да даде награда всекому споредъ заслугитъ. Али е търпеливъ и ще чака. Късметъ няма да го отинее. Все нѣкоя по добра служба ще получи нѣкой денъ. Минатъта години, Али си е пакъ бръснарь. Той чака. Търси правдата по напразно.

Султанътъ е наблюдателенъ човѣкъ. Той вижда промѣната въ Али. Неговиятъ дългогодишенъ и вѣренъ служитель е млѣчливъ и умиля.

Кажи, Али, какво те мѣчи, запиталъ го султанъ единъ денъ. Некастие ли те сполетѣ или си недоволенъ нѣщо?

Повелителю мой, Аллахъ ми е свидетелъ. Сѣрдцето ми е чисто. Служитъ и ще продължа да служа вѣрно. Но нѣматъ старини. Не трѣбва ли да мисля за тяхъ? Той моитъ приятели отидоха напредъ, а азъ сжромѣхъ, дѣржа бръснача още, бръсна и права смѣхъ. Недостое ли съмъ, или Аллахъ не ме дамгосалъ?

Али, отвърналъ му султана, облегчилъ сѣрдцето си отъ грижата. Шестора нѣщо и за тебъ.

И въ тоя часъ, мѣрватъ и добъръ султанъ повила възвиза си.

Какви свободни служби има, взире? запиталъ го султанъ.

Такива нѣма, господарю, освенъ една — валия на Одринъ.

Добре, Али да я заемеш.

Али не похвърля на ушитъ си. Падавалъ презъ нозетъ на султана и го обиналъ сж благодарности.

Пригласилъ сж той за новата си служба и поспѣшилъ да я заемеш. Въ покрайнинитъ на Одринъ срещналъ погребална процесия. Разогнилъ той прислѣдствувачитъ, навелъ се надъ мъртвѣца и му шепналъ нѣщо на ухото. Изпаднали въ почуда зрители Новакъ валия, не видѣвъ живитъ още, разговоръ сж мъртвѣчнитъ!

Заелъ си службата Али, но колѣмъ видѣлъ мъртвѣца, това се повтаряло. Въ града започнало да се шушука за странния валия. Допуълъ това секретаря му и решилъ да го запитъ.

Вали ефенди, говори се, че си ималъ работа сж мъртвѣшитъ нѣщо. Народа се чули, недоумѣва.

Защото е просто, отвърналъ Али-валията. Мъртвѣшитъ отиватъ при Аллахъ — нашитъ върховенъ господаръ. Той трѣба да узнае каква е управитѣлътъ на земята. По мъртвѣшитъ кажебъ му прѣщанъ, че валия на Одринъ е Али-бръснаря.

Аллахъ ще разбере и ще си забележи.

Безъ Нуря

Абонирайте се за в. „Завой“
Годишенъ абонаментъ 80 лв.
полугодишенъ 50 лв.

реалното, да достигнемъ абсолютното.

Тѣй разбрана, философията освобождава човѣка отъ навизитъ на ума, наложени отъ необходимостта на практичния животъ.

„Това е едно усилие да се възвизитъ човѣшката сжбда. „Философията е едно усилие да се слѣмъ сж всемира. Само така тя би могла да ни даде радостта“.

Адолфъ Роголски

Ако разлѣнешъ любовта на кръстъ и изгоришъ вѣрата на клада, все пакъ ще остане надеждата, която да събере непѣлътъ имъ и да посѣе градина въ гроба имъ въ очакване въ тяхното възкресение.